

بررسی نقش برنامه درسی پنهان در آموزش مجازی شبکه شاد

سید محمد داودی^۱، حبیب آذریان^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه بیرجند.

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی دانشگاه سیستان و بلوچستان.

نام نویسنده مسئول:

سید محمد داودی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۱۶

چکیده

آنچه مسلم است این است که با ظهور کرونا شیوه تدریس تا حدود زیادی یا اگر اغراق نباشد به صورت کلی دگرگون شد در روزهای اول این بیماری اکثر شبکه های پیام رسان داخلی و خارجی در امر تدریس استفاده می شدند که کم کم فکر و توسعه یک شبکه بومی و مناسب عملی گردید و اسم آن شاد انتخاب گردید ساختار شبکه شاد اگرچه شباهتهایی با شبکه های دیگر دارد اما می توان گفت در امر تدریس نقاط قوت زیادی دارد که می توان آن را شبکه بسیار مناسب توصیف کرد امام مسئله ای که در این میان نیاز است مورد توجه قرار گیرد برنامه ریزی درسی پنهان در این شبکه است با توجه به همین امر در تحقیق حاضر با روش توصیفی - تحلیلی و با مراجعه به منابع موجود و دیدگاههای نگارنده به عنوان یکی از استفاده کننده گان این شبکه به بررسی نقش برنامه درسی پنهان در آموزش مجازی شبکه شاد می پردازیم.

واژگان کلیدی: شاد، مجازی، آموزش، دانش آموز، معلم.

مقدمه

برنامه ریزی آموزشی به مفهوم جدید آن شاخه ای از علوم تربیتی است که نزدیک به یک قرن است از عمر آن می گذرد این دانش جدید در خلال چند دهه اخیر کاربردی گسترده در آموزش و پرورش کشورها یافته است؛ به طوری که امروزه جزو لاینفک مدیریت آموزش و پرورش رسمی تلقی می شود. برنامه ریزی آموزشی از سویی، مدیران و مسئولان نظامهای آموزشی رادر اداره و اصلاح دستگاه تعلیم و تربیت مدد میرساند و از سوی دیگر، شیوه ها و الگوهایی را در خصوص توسعه آموزش و پرورش به منظور تامین نیروی انسانی مورد نیاز جامعه ارائه می دهد. (قاسمی و قاسمی، ۱۳۹۴: ۱)

نیروی انسانی گرانباترین منبع سازمان برای شکوفاسازی استعدادها و دستیابی مستمر به عملکرد عالی محسوب میشود. مدیران در مواجهه با فشارهای محیط رقابتی جدید، میکوشند تا حد امکان استعداد نیروی انسانی خود را به طور کامل شکوفا سازند، زیرا اگر سازمان بخواهد حتی با برخورداری از رسالتی روشن و راهبردهایی مطلوب و ساختارهای سازمانی کارآمد و طراحی شغل مناسب، به طور کامل به هدفهای خود دست یابد، به نیروی انسانی توانمند و مستعد نیز نیاز خواهد داشت. همین امر موجب شده که امروزه موضوع برنامه ریزی پنهان منابع در سازمانها از اهمیت ویژه ای برخوردار گردد. مدیران سازمانها مانند آموزش و پرورش برای نیل به یک نظام پایدار و کسب مقاصد و مأموریتهای آرمانی می کوشند، برنامه های خود را در یک نظام متعادل، منطبق بر ضوابط و اصول عقلی و منطقی سامان دهند تا تحقق هدف های سازمانی تسهیل شود دو وظیفه مهم مدیریت منابع انسانی برنامه ریزی و سازماندهی است. (جهانیان، ۱۳۸۸: ۲۴)

آن چه طراحان و برنامه ریزان درسی برای رشد و تربیت فراگیران طراحی و برنامه ریزی می کنند، برنامه درسی رسمی است. برنامه درسی رسمی هدف های آموزشی و یادگیری مدون و آشکار دارد و محتوای معینی برای تحقق هدف ها انتخاب و سازماندهی می شود. اصول و روش های آموزش و یادگیری متناسب با هدف ها و محتوا تعیین و پیشنهاد می شود و در نهایت در مورد ارزشیابی تصمیم گیری به عمل می آید. (قورچیان و همکاران، ۱۳۸۳: ۳۲)

در فرآیند برنامه ریزی قبل از هر اقدامی باید هدف های آموزشی برای توسعه آموزش از نظر کمی و کیفی، در طول زمان مورد نظر بعنوان نخستین مرحله تدوین شود یعنی اهدافی که در جریان اجرای یک برنامه آموزشی میخواهیم بدان دست یابیم مشخص گردد سپس منابع مورد نیاز برای تحقق بخ شیدن به هدفهای آموزشی تعیین شود و این مرحله شامل پیش بینی منابع آموزشی، امکانات آموزشی، اقتصادی و مالی مورد نیاز برای اجرای یک برنامه است که بدون در نظر گرفتن آن تحقق اهداف آموزشی میسر و ممکن نخواهد بود. (محسن پور، ۱۳۹۳: ۱۸)

عواملی که جز برنامه درسی نیست و از دید و مشاهده برنامه ریزان و دست اندرکاران تعلیم و تربیت نیز پنهان است و در فکر و عواطف و رفتار فراگیر اثر می کنند و در اغلب موارد موثرتر از برنامه درسی پیش بینی شده عمل می نمایند. برنامه درسی پنهان در فرایند تعلیم و تربیت نقش ویژه ای دارد به طوری که حتی اهداف برنامه درسی آشکار (صریح) تحت تأثیر آن قرار می گیرد. (سازگار و همکاران، ۱۳۹۹: ۶۲).

با توجه به این در نظر گرفتن در پژوهش پیش روی بر آن شدیم تا به بررسی نقش برنامه درسی پنهان در آموزش مجازی شبکه شاد پردازیم.

تعریف شبکه های اجتماعی مجازی

«شبکه های اجتماعی مجازی یا شبکه های اجتماعی اینترنتی، وبسایت یا مجموعه ای از وبسایت ها می باشد که به کاربران امکان می دهد علاقه مندی ها، افکار و فعالیت های خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند؛ به عبارت دیگر، شبکه های مجازی، سایت -هایی هستند که با استفاده از یک موتور جستجوگر و افزودن امکاناتی مانند چت، پیام رسانی الکترونیک، انتقال تصویر و صدا و غیره، امکان ارتباط بیشتر کاربران را در قالب شبکه ای از روابط فردی و گروهی فراهم می آورد.» (محکم کار و حلاج، ۱۳۹۳: ۹۱)

شبکه شاد چیست؟

«شاد پرکاربردترین اپلیکیشن تعاملی کشور است که توسط تیم فنی همراه اول برای وزارت آموزش و پرورش پیاده سازی شده است. در حال حاضر با گذشت شش ماه از شروع این پروژه ملی، بیش از ۱۴ میلیون کاربر در این زیست بوم دیجیتال فعال هستند» (بیرقی فرد و همکاران، ۱۳۹۹: ۶)

توسعه پیام شاد به گونه ای جامع و براساس سیاست های وزارت آموزش و پرورش توسعه یافته است که نیازی به استفاده از پیام رسان های دیگر نباشد؛ این پیام رسان تمامی ویژگی های اصلی یک پیام رسان اعم از ارسال متن، تصویر، صوت، ویدئو، فایل و ارسال موقعیت جغرافیایی، ساخت نظرسنجی، ذخیره و حذف پیامها، ویرایش و... را داشته و براساس نقش کاربر به آنها امکان ارسال میدهد. ویژگی متمایز کننده این پیام رسان قابلیت ارسال فایل تا ۱۵ گیگابایت است که به خودی خود یکی از مزایای استفاده کاربران از پیام رسان شاد است، مطالعات پیام رسان درون خود پیام رسان ذخیره شده اند و وابسته به ابزار مورد استفاده کاربر نیست و کاربر کافی است با دستگاه دیگر در حساب کاربری خود وارد شود تا بتواند به حساب کاربری خود وارد شود. (همان، ۷)

مزایای آموزش مجازی

عدم نیاز به حضور فیزیکی استاد در کلاس درس، عدم محدودیت زمانی و مکانی برای شرکت در کلاس درس، کیفیت بالای ارائه ی دروس، پشتیبانی از تعداد زیادی فراگیر در یک درس، بالا بردن سطح علمی جامعه و همگانی کردن آموزش در جامعه، دسترسی به کتابخانه های دیجیتالی، یادگیری چندین نوع موضوع یا رشته ی آموزشی مختلف به طور همزمان، کاهش بسیاری از هزینه های آموزشی نسبت به شیوه ی سنتی، عدم محدودیت در سن و مقطع تحصیلی افراد برای شرکت در دوره ها و کلاس های آموزشی، دسترسی سریع و آسان به حجم بالایی از اطلاعات، بهره گیری از کلاس درس اساتیدی که از لحاظ مکانی دسترسی به آنها مقدور نمی باشد. (تقی زاده، ۱۳۹۹: ۸)

ویژگی های برنامه ی درسی پنهان

مهم ترین ویژگی های برنامه ی درسی پنهان عبارتند از:

- ۱- این برنامه بر یادگیری های قصد نشده و غیر علمی که جزء اهداف برنامه های درسی آشکار نظام آموزشی نیست، تاکید دارد.
- ۲- یادگیری های پنهان غالباً در حیطه ی ارزش ها، نگرش ها، هنجارها، تمایلات، عواطف و مهارت های اجتماعی متبلور شود. لازم به ذکر است که از لحاظ طبقه بندی هدف های آموزشی، برنامه ی درسی پنهان حیطه ی عاطفی را در بر می گیرد. اما با اضافه شدن حیطه ی بین شخصی به سه حیطه ی قبل، هدف های حیطه ی بین شخصی هم در این راستا مهم به نظر می آیند. سطوح حیطه ی بین شخصی شامل: مهارت های برقراری ارتباط، سخنرانی، گوش دادن، تعامل و... می باشد.
- ۳- گرچه محیط شناختی مانند: دروس و موضوع های گوناگون درسی و محیط فیزیکی مدرسه دارای پیامدهای قصد نشده اند. ولی این یادگیری ها بیشتر از محیط اجتماعی مدرسه متاثر است. محیط اجتماعی مهم ترین جنبه از جو مدرسه است که بیشترین و موثرترین پیامدهای پنهان را دارد.
- ۴- آثار مثبت و منفی این برنامه در بسیاری از ابعاد از برنامه های درسی آشکار موثرتر، آموخته های آن پایدارتر و از تنوع و گسترش بیشتری برخوردار است.
- ۵- یادگیری برنامه ی درسی پنهان با یادگیری های ناشی از روش های آموزشی غیر مستقیم و غیر رسمی که با اهداف آگاهانه و از قبل تعیین شده صورت می گیرد، متفاوت است.
- ۶ یادگیری های اتفاقی خارج از مدرسه را نمی توان برنامه ی درسی پنهان نامید (دوانلو، ۱۳۸۷: ۱۸۲).

برنامه درسی پنهان به منزله ی زمینه

به طور کلی می توان یادگیری مدرسه ای را یادگیری تصور کرد که معمولاً در متن ویژه ای (کلاس درس) که در زمینه ی فیزیکی و اجتماعی خاصی (مدرسه) با ویژگی های ساختاری معین واقع شده است، شکل می گیرد. برنامه ی درسی پنهان را اغلب یادگیری تلقی می کنند که این زمینه ناخواسته و مستقل از یادگیری آشکار کلاس درس را می آموزد. "درین" معتقد است چهار هنجار مذکور آموخته شده در برنامه ی درسی پنهان، از طبیعت مدرسه به عنوان یک نهاد غیر قائم به شخص که در ویژگی های ساختار و ترتیبات نهادی آن تجسم یافته، ناشی می شود (داوودی، ۱۳۸۴: ۶۶).

"بولس و گینتز" در بحث "اصل توافق" یعنی توافق میان روابط اجتماعی حاکم بر تعامل شخصی در محل کار و روابط اجتماعی در مدرسه، ایده ی مشابهی را مطرح کرده اند.

"گنزلد" ساختار فیزیکی کلاس درس را در انواع گوناگون مدارس توصیف می کند و بر آن است که هر ساختار، تصور خاصی از دانش آموز آرمانی به ذهن کودکان القا می کند. (همان منبع) به عنوان مثال: کلاس درس مستطیل شکل که میز و نیمکت دانش آموزان در ردیف های مستقیم و به هم پیوسته محکم به کف کلاس چسبیده شده اند. معلم بر آن ها کنترل دارد، این تصور را به ذهن القا می کند که دانش آموزان موجوداتی منفعل و تحت کنترل معلم که تنها منبع یادگیری است هستند.

مشکل هر دو رویکرد نتیجه و زمینه این است که نوع خاصی از یادگیری شناختی را که به نظر می رسد بخشی از برنامه ی درسی پنهان هستند، شامل نمی شوند. به عنوان مثال: "پل" می گوید: کتاب های درسی علوم به نقش انقلاب ها در تحول علوم کم بها می دهند و بدین ترتیب این مطلب را می آموزند که انقلابها اهمیتی ندارند. این امر، سکون، ثبات و محافظه کاری سیاسی را تشویق می کند.

"ایلیچ" برنامه ی درسی پنهان را آموزش این امر می داند که همه ی دانش آموزانی که از نظر اقتصادی ارزشمند هستند، نتیجه ی آموزشی حرفه ای هستند و به این ترتیب برنامه ی درسی آشکار را به کالا تبدیل می کنند. نمونه ی دیگر عبارت است از آموزش های جنسیت محور و قالبی نقش های زنانه و مردانه که در بسیاری از کتاب های اصلی و جانبی درسی گنجانده شده اند.

برنامه درسی پنهان به منزله ی فرآیند در شبکه شاد

بنابر دیدگاهی که برنامه ی درسی پنهان را فرآیند تلقی می کند، برنامه ی ریزی پنهان در شبکه شاد بر اساس شیوه ی انتقال پیامش از برنامه ی درسی آشکار متمایز می گردد. شیوه ی انتقال پیام، حتمی یا غیر آگاهانه است. پیام ها اغلب غیر کلامی اند و اگر کلامی اند در عمق ساختار بحث جاسازی شده اند. به عنوان مثال "گوردون" بر ماهیت عملگرایانه ی مباحث ساخته ای که در کلاس درس مطرح می شود، تاکید می کند. او استدلال می کند که به جز محتوای این مباحث، شکل و صورت این مباحث نیز بر ضد توانایی و قابلیت که مدرسه در زمینه ی رشد و نگرش های زیبایی شناختی دانش آموزان دارد، عمل می کند. زیرا نگرش های زیبایی شناختی خود، ماهیتاً غیر عملگرایانه هستند، به نظر می رسد رویکرد سوم به برنامه ی درسی پنهان می تواند بسیاری از نمونه های تعلیم و تعلم های برنامه ی درسی پنهان را تبیین کند (داوودی، ۱۳۸۴: ۶۸).

رابطه ی تدریس با برنامه درسی پنهان در شبکه شاد

برنامه ریزی پنهان بعد غیر قابل پیش بینی یادگیری است. معلمان به طور معمول، در شیوه تدریس، به عوامل آشکار موثر در تدریس توجه می کنند و از عوامل پنهان در این شبکه غافل می مانند. لازم است عوامل اساسی موثر در شکل گیری برنامه ی ریزی پنهان شناسایی و آشکار شوند و تا حدودی در شیوه تدریس و اجرای تحت ضابطه و کنترل در آیند. یکی از عواملی که در کم کردن فاصله بین برنامه ی درسی رسمی و پنهان تاثیر دارد، مشارکت دانش آموزان در جریان آموزش در شبکه شاد است. در صورت مشارکت آنان در طراحی و اجرای تدریس، فعالیت های یادگیری را با اهمیت تلقی خواهند کرد و با علاقه و آگاهی برای یادگیری و نائل شدن به هدف های آموزشی در این شبکه تلاش خواهند نمود. (قورچیان و همکاران، ۱۳۹۳: ۳۴).

عامل دیگر، آگاهی برنامه ریزان و معلمان از عوامل غیر آشکاری است که در آموزش در این شبکه موثر است، برای مثال وقتی معلم دانست که نوع برخورد او، در ارزشیابی از آموخته های دانش آموزان و آثار ارزشیابی موثر است، سعی می کند رفتار خود را به منظور تقویت ارزش ها و گرایش های مطلوب در شبکه شاد تنظیم نماید. یا وقتی که متوجه شد طرز تلقی های او درباره ی

رابطه معلم و دانش آموز در کلاس درس و نقش یادگیری دانش آموز (منفعل یا فعال بودن) در شکل گیری طرز تلقی های دانش آموزان اثر دارد، سعی می کند روابط آموزشی داخل کلاس در شبکه شاد را به صورت مفید و ثمربخش سازمان دهد. بنابراین، معلم باید عوامل موثر در برنامه ریزی پنهان را شناسایی کند و با در نظر گرفتن آن ها در طراحی و اجرای آموزش منطقی تر عمل نماید (شورت، ۱۳۸۷: ۴۰).

نقش برنامه درسی پنهان در بالا بردن سطح آموزش در شبکه شاد

بخش مهمی از وقت دانش آموزان در مدرسه در کلاس درس و تعامل با معلم می گذرد. از سوی دیگر، تعامل معلم و دانش آموز بخش عمده ای از فعالیتهای آموزشی و پرورشی مدرسه را تشکیل می دهد. گرچه هدف اصلی این تعامل ها تربیت علمی دانش آموزان است، بر نوع رفتارها، نگرش ها، ارزش ها و باورها و در نتیجه بر شکل گیری شخصیت آنان نیز تاثیر می گذارد، برای مثال در کلاس درس شیمی، معلم می تواند افزون بر آموزش مفاهیم شیمی، همکاری با دیگر دانش آموزان، سخت کوشی، غرور ملی یا به عکس تنفر از همکاری، تمایل به فرار کردن از زیر بار مسئولیتها و بی اعتمادی به ملیت و کشور را نیز در دانش آموز ایجاد کند، همچنین می تواند نگرشها، ارزشها، باورها و شناختههای دینی دانش آموزان را تقویت یا تضعیف کند. در شبکه آموزشی شاد اگر برنامه ریزان و دست اندرکاران آموزشی (شامل مدیران و معلمان) به همه ی فعالیت های دانش آموزان توجه کنند علاوه بر سطح علمی آنها، ارزش ها یا باورهای دینی، فرهنگی و تربیتی نیز در آنان ایجاد و تقویت می شود.

چرا که در شبکه آموزشی شاد اگرچه نظارت وجود دارد اما این خصوصیات و ویژگی های فردی معلم است که او را نزد دانش آموزان محبوب یا منفور می کند. در صورت اول، دانش آموز معلم را الگو قرار داده و تمام رفتارها، نگرشها و باورهای او را می پذیرد و در صورت دوم، دانش آموز از همه رفتارها، نگرشها، باورها و ارزشهای مورد قبول معلم فاصله گیرد و این به دلیل مجازی بودن آموزش شاید خود را آشکار نسازد اما می توان گفت در نهان چنین مواردی وجود دارد و می شود با برنامه ریزی در نهادینه کردن آنها بسیار درست و مناسب عمل شود.

با توجه به این که نوع انتظارات معلم از دانش آموز نیز بر رفتار و نگرش آنان تاثیر می گذارد. مطابق تحقیقاتی که در این زمینه به عمل آمده است. انتظار معلم از عملکرد تحصیلی دانش آموزان بر رفتار آنان تاثیر می گذارد، یعنی دانش آموزانی که معلم از آنان انتظار عملکرد بالا دارد، عملکردشان افزایش می یابد و به عکس، دانش آموزانی که انتظار معلم از آنان عملکرد پایین است، عملکردشان کاهش می یابد. پس معلم در آموزش مجازی در شبکه شاد باید به این نکته توجه داشته باشد که برنامه ریزی دقیقی برای عملکرد دانش آموزان داشته باشد همین مطلب در مورد عملکرد دینی دانش آموزان در آموزش مجازی در شبکه شاد نیز می تواند صادق باشد. اگر معلم از دانش آموزان خود انتظار داشته باشد به ارزشها، نگرشها و رفتارهای دینی پایبند باشند به تدریج ارزشها، نگرشها و رفتارهای دینی آنان افزایش می یابد در حالی که اگر معلم در این زمینه بی تفاوت باشد یا انتظار داشته باشد که آنان خارج از این شبکه به نگرشها، رفتارها و ارزشهای دینی پایبند باشند، ممکن است آنان در عمل نیز به این مسیر سوق پیدا کنند.

در برنامه ریزی پنهان در شبکه شاد عامل دیگری که می توان گفت کمتر به آن توجه شده تاکنون تشویق و تنبیه دانش آموز است و اینکه معلم چه رفتارها، نگرشها، ارزشها و باورهایی را تشویق و چه رفتارها، نگرشها و ارزشهایی را نفی کرده و تنبیه می کند نیز بر شکل گیری نوع رفتارها، نگرشها و ارزشهای دانش آموزانی تاثیر می گذارد. برای مثال اگر معلم، همکاری، سخت کوشی، کمک به دیگران، ایثار و مانند آنها را تشویق و رفتارهای مخالف با آنها را نفی نماید، به تدریج این رفتارها و نگرشها نیز در دانش آموزان ایجاد می شود.

برنامه درسی پنهان عامل رشد علمی دانش آموزان

یکی از مهمترین مزیت های مهم شبکه شاد که در آموزش دانش آموزان بسیار موثر است کسب اطلاعات جدید و آموزش و انجام تکالیف درسی در منزل می باشد این مسئله شاید در وهله اول چون آموزش حضوری نیست به عنوان ضعف برای دانش آموزان شناخته شود اما چون تدریس به صورت معکوس یا کلاس معکوس است شیوه آموزش موثرتر است.

در این گونه آموزش چون برنامه ریزی و محتوا، به کمک تکنولوژی و ابزارهای پیشرفته ی جدید انجام میگیرد محتوای متنوع، جذاب و با کیفیتی می توان تولید کرد که فرمتهای مختلف، فایلها و کتابهای صوتی بر روی متن درس، تهیه ی انیمیشن

های مختلف درسی و غیر درسی برای افزایش بازدهی در کیفیت آموزشی و بهره گیری از نرم افزارهای گرافیکی و اختصاصی برای تسهیل در آموزش از جمله آنها می باشد.

تمامی مواردی در بالا ذکر شد نقشی از برنامه ریزی پنهان محسوب می شود که در بستر فضای مجازی در شبکه شاد وجود دارد و با تکیه بر آنها می توان آموزش را بهتر و موثرتر پیش برد با توجه به توسعه و پیش رفت سریع جهان در حوزه های مختلف و افزایش سرعت تولید اطلاعات و علوم مختلف، اگر توجهی به، برنامه ریزی پنهان، کسب سواد و مهارت های مختلف به کمک آموزش های مجازی نشود، افراد از شرایط به روز جامعه عقب خواهند ماند که این عقب ماندگی بعضاً قابل جبران نیست.

مشکل عدم برنامه ریزی در شبکه شاد

یکی از مشکلات بزرگ شبکه شاد، آن است که عدالت اجتماعی در آن مدنظر طراحان نبوده و این مشکل باعث ایجاد نابرابری در فرصت آموزش یا زیرسوال قرار گرفتن عدالت آموزشی شده است. از ابتدای اعلام آموزش مجازی در این شبکه و دروسهای استفاده از شبکه های اجتماعی ایرانی و خارجی و نبود رویه واحد اعتراضات دانش آموزان و معلمان بالا گرفت تا جایی که آموزش و پرورش بیانیه داد و اجبار به استفاده از یک شبکه اجتماعی را تکذیب کرد و گفت هیچ یکی از معلمان و دانش آموزان مجبور به استفاده از شبکه های اجتماعی داخلی مانند بله و سروش نشده اند، ولی پس از مدتی، این وزارتخانه اعلام کرد باید همه آموزش مجازی به شبکه شاد منتقل شود. شبکه ای که برخی کاربران اجباری آن می گویند مشکلات فنی و همچنین مشکل در برقراری عدالت آموزشی و اجتماعی دارد.

نتیجه گیری

در برهه ای از زمان که از بهمن ۱۳۹۸ با به کشف و ظهور ویروس منحوس کرونا در سراسر کشور گسترش و شیوع پیدا کرد اکثر مناطق کشور یا تعطیل یا به حالت نیمه تعطیل درآمدند و کم کم محدودیت های عبور و مرور و برگزاری هر گونه تجمعی جدی و جدی تر شد. مراکز بهداشتی و درمانی به طور مکرر در رسانه ملی اعلام می - کردند به منظور جلوگیری از روند به رو رشد آمار مبتلایان، تمام آحاد جامعه در خانه هایشان بمانند و حتی المقدور از خانه خارج نشده و از تجمعات غیر ضروری خودداری کنند.

در این میان دانش آموزان و معلمان از اولین گروه هایی بودند که تعطیل شدند و نتوانستند به صورت حضوری در مدرسه باشند طبیعتاً آموزش جزء الینفک نظام تعلیم و تربیت هر کشوری بخصوص کشورمان است برای همین طرح آموزش مجازی کلید خورد و نقش برنامه ریزی پنهان در این زمینه بیش از پیش خود را نمایان ساخت.

با تعطیلی مدارس، وزارت آموزش و پرورش جهت ادامه و تسهیل فرایند "یاددهی و یادگیری" در شرایط بحرانی شیوع ویروس کرونا به کمک کارشناسان فنی همراه اول، "شبکه آموزشی دانش آموزی" (شاد) را راه اندازی کردند؛ که قابلیت ها و ظرفیتهای قابل توجهی نسبت به سایر پیام رسانهای داخلی و خارجی دارد. آنچه مسلم است این می باشد که برنامه درسی پنهان که در این تحقیق به آن پرداخته شد از اهداف و انتظارات نهاد آموزش و پرورش در این زمینه نیز بود که عدم تعطیلی آموزش و بسترسازی از این طریق جزئی از این برنامه ریزی محسوب می شود.

اما آنچه که در این شبکه در برنامه ریزی پنهان نقش دارد نحوه عملکرد و تعامل بین معلم و دانش آموز در این شبکه می باشد در عین حال که اولیاء دانش آموزان از استفاده و جاری شدن شبکه های مجازی در زندگی روزمره فرزندانشان با همه سودمندی و قابلیت هایی که از آن متصور است، احساس خوشایندی ندارند، این شبکه آموزشی دانش آموزی با وجود نو پدید بودنش، داعیه رفع این مشکلات و تسهیل فرایند یاددهی و یادگیری را در میان سایر پیام رسانهای داخلی و خارجی دارد.

منابع و مراجع

- [۱] بیرقی فرد، علی و همکاران (۱۳۹۹)، شبکه آموزشی دانش آموزی (شاد). مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه شناسی سال سوم پاییز شماره ۳.
- [۲] تقی زاده، علی (۱۳۹۹). تحلیل شبکه آموزشی دانش آموزان (شاد). آکامیس
- [۳] جهانیان، رمضان (۱۳۸۸)، راهکارهای بهینه سازی برنامه ریزی نیروی انسانی آموزش و پرورش شهر تهران، دانش و پژوهش در علوم تربیتی سال ششم زمستان شماره ۲۴.
- [۴] داوودی، محمد، (۱۳۸۴)، نقش معلم در تربیت دینی، قم، انتشارات پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- [۵] دوانلو، میترا، (۱۳۸۴)، برنامه درسی پنهان، مازندران، انتشارات شلفین.
- [۶] شورت، ادموند سی، (۱۳۸۷)، روش شناسی مطالعات برنامه درسی، مترجم: محمود مهرمحمدی و همکاران، تهران، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش.
- [۷] قورچیان، نادرقلی و همکاران، (۱۳۸۳)، طراحی و مهندسی برنامه درسی در هزاره ی سوم، تهران، انتشارات فراشناختی اندیشه.
- [۸] قاسمی، ارجاسب و قاسمی، فرشاد، ۱۳۹۴، برنامه ریزی آموزشی، اولین همایش علمی پژوهشی روانشناسی، علوم تربیتی و آسیب شناسی جامعه، کرمان.
- [۹] محکم کار، ایمان و حلاج، محمد مهدی (۱۳۹۳). شبکه های اجتماعی به دنبال چه هستند؟ فصلنامه دانش انتظامی خراسان شمالی، سال اول، شماره ۲.
- [۱۰] محسن پور، بهرام (۱۳۸۹)، مبانی برنامه ریزی آموزشی، نشر، تهران.
- [۱۱] موسوی، ستاره و همکاران (۱۳۹۳)، نقش برنامه ریزی آموزشی در تربیت شهروند متعهد به فرهنگ ترافیک، فصلنامه مطالعات مدیر شماره ۳۲.